

Gerald Knaus: 'Pregovori sa EU su premala šargarepa'

Dejan Radojević BBC

October 10, 2005

Komesar EU za proširenje Oli Ren posetom Beogradu svečano otvara proces pregovora sa SiCG o sporazumu o asocijaciji i stabilizaciji. Gerald Knaus, stručnjaka za Balkan iz nemačke organizacije Inicijativa za evropsku stabilnost, smatra da će ti pregovori više ličiti na pregovore sa Albanijom, nego na pregovore sa Hrvatskom i Makedonijom.

"Na žalost, mislim da će to više ličiti na pregovore sa Albanijom, nego na pregovore sa Hrvatskom i Makedonijom. Pregovori o stabilizaciji i asocijaciji sa Makedonijom i Hrvatskom uspešno su završeni za svega nekoliko meseci. Na drugoj strani sa Albanijom pregovori su počeli 2003. godine i još uvek traju. Plašim se da će Srbija ići sporo uprkos tome što je sama u stanju da to završi brzo kao Makedonija i Hrvatska. Problem su politička pitanja koja okružuju Srbiju -- budućnost državne zajednice, Kosovo, Ratko Mladić, pa i neka pitanja političkih odnosa unutar Evropske unije".

Gerald Knaus dodaje da Kosovo ne mora da komplikuje proces stabilizacije i asocijacije, jer je Evropska komisija -- koja će voditi pregovore u ime Evropske unije -- spremna da u tim pregovorima Srbiju i Crnu Goru posmatra odvojeno od Kosova.

"Medjutim, u političkom smislu pitanje Kosova može da donese komplikacije. Neke zemlje EU razmišljaju o tome da se Srbiji sporazum o stabilizaciji i status kandidata za članstvo ponude pod uslovom da bude konstruktivna i pragmatična u razgovorima o statusu Kosova. Problem je u tome što sporazum o stabilizaciji i asocijaciji sam po sebi baš i nije veliki podsticaj. Njegov značaj u praksi i nije tako veliki. Mislim da bi bilo mnogo bolje da se Srbija približi sticanju statusa kandidata za članstvo u Uniji, jer to zaista donosi koristi u praksi, pa bi predstavljalo i mnogo jači podsticaj da rešava svoje složene političke probleme".

Ako Crna Gora sledeće godine na referendumu izglasa nezavisnost, to će, po mišljenju Geralda Knausa, situaciju učiniti još komplikovanijom.

"Bilo bi jako dobro kada bi se pregovori završili pre referenduma, ali ne verujem da će tako biti -- između ostalog i zato što mi se čini da Evropska unija još uvek želi da šargarepu evropskih integracija koristi kao sredstvo pritiska za očuvanje državne zajednice. Mislim da to neće dati rezultate i da će se referendum održati pre zaključenja pregovora. Šta će se dešavati nakon toga zavisiće od same Unije. Ako bude mudra, prihvatiće rezultat i nastaviti pregovore sa svakom od dveju država ukoliko se one odvoje".

U Briselu ovih dana mnogi javno govore da Crna Gora nema dovoljno stručnjaka da sprovede ono što je neophodno na putu ka Evropskoj uniji. Taj problem, kaže Knaus, može da se reši:

"Mislim da je pravi problem nešto drugo -- mnogima u Briselu se ne sviđa ideja o nezavisnoj Crnoj Gori. Slika o Crnoj Gori se promenila -- bila je prilično dobra, a sada je dosta loša, na Crnu Goru se gleda kao na problem. Državna zajednica Srbija i Crna Gora je rezultat rada evropske diplomatije, a vlada Crne Gore je od početka protiv tog projekta. Mnogi u Evropi misle da Crna Gora ne bi dobro funkcionisala kao nezavisna država. Lično mislim da mnogi od ovih stavova nisu fer, ali u svakom slučaju ukoliko proglasi nezavisnost, Crna Gora će u početku u odnosima sa EU imati teškoća".